

Otázka: Praha

Předmět: Cestovní ruch/Zeměpis

Přidal(a): Lukáš

Název Praha

Název města Prahy vyvolává mnoho diskuzí a je zde několik verzí, podle kterých toto jméno vzniklo. Nejznámější teorie je ta, že město je pojmenováno po slově „práh“ myšleno jako říční práh neboli brod přes řeku Vltavu, který se nacházel v místech, kde nyní stojí Karlův most. Nad tímto brodem neboli prahem se postupně začalo rozrůstat město a odtud vznikl jeho název. Další teorie jsou odvozeny od slova „pražení“ (nikoli tepelná úprava ořechů, ale opracovávání kovů, obilí...). Češi si ale již odmala oblíbili pověst založení města Prahy kněžnou Libuší, která nechala vystavět město na místě, na kterém si osadník vyráběl práh do svého domu.

Praha má také jako jedno z mála měst nesmírně mnoho přívlastků. Praga tocius Boemie domina (Praha – paní celých Čech). Praga Caput Regni (Praha – hlava království) byl její přívlastek již od středověku a dodnes je vyznačen na Staroměstské radnici. Heslo Praga mater urbium (Praha – matka měst) je součástí městského znaku. Praga caput rei publicae (Praha – hlava republiky). Mezi lidovější přívlastky patří například Zlatá Praha, Praha stověžatá, Praha – perla měst, nebo Praha – srdce Evropy.

Historie města

Na území dnešní Prahy se v době kolem 200 let BC vyskytovaly bojovné kmeny Keltů. Kolem 6.

století sem začali pronikat první Slované během stěhování národů. Podle legendy byla Praha založena v 8. století kněžnou Libuší, která jí předpověděla velkou moc, slávu a bohatství: „*Město vidím veliké, jehož sláva hvězd se bude dotýkat*“. Na ostrohu nad řekou Vltava nechal v 9. století kníže Bořivoj postavit křesťanský kostelík, věnovaný panně Marii. Šlo o 2. křesťanský kostel v Čechách. Tím pádem zde byly založeny základy Pražského hradu a šlechta se sem přestěhovala z Levého Hradce. Tím bylo umožněno Praze, aby se stala centrem řízení celého státu. Začali sem proudit obchodníci a řemeslníci a začalo se budovat velkolepé město.

Středověká Praha byla ve 12. až 14. století na nejvyšším vzestupu. Pro Prahu znamenala tato století éru hojnosti, slávy a expanze. Hovořilo se o ní jako o městu z kamene, kde je všeho dostatek a lidé jsou zde bohatí. V době panování Karla IV. se město mělo stát hlavním městem Svaté říše římské. Za městskými hradbami ale začínalo být lidem poněkud těsno kvůli neustálému přílivu obyvatelstva. Řešením bylo založení Nového Města pražského. Svou velikostí a vyspělostí mohla Praha soupeřit s největšími městy Evropy, jako například Římem, Florencií nebo Paříží.

Během druhé světové války byla Praha hlavním městem Protektorátu Čechy a Morava od roku 1939. Během této doby Praha zažívala těžké časy. Válka ani tak nepostihla budovy a továrny, jako její obyvatele. Teror nacismu se šířil po Praze a všichni se museli podřídít. Obyvatelstvo podstoupilo násilnou germanizaci, kdo se nepodvolil, byl odvečen do koncentračních táborů, stejně jako hrubá většina židovského obyvatelstva Prahy. Kulturní život byl zcela ochromen a po smrti Jana Opletala se začaly zavírat vysoké školy a inteligence byla odsunována do ústraní. Po atentátu na R. Heydricha v květnu 1942 začal tlak na obyvatelstvo ještě sílit (vyhlazení obcí Lidice a Ležáky). 5. Května 1945 vypuklo Pražské povstání, při kterém zemřelo přes 10 000 vojáků nacistické armády a přes 7500 spojenců a civilistů. Praha padla do rukou komunismu. Kvůli dohodě, že americké jednotky se zastaví u Plzně a nechají východní vojáky osvobodit Prahu, zaznamenalo město daleko větší zbytečné ztráty. Po skončení války byly všichni pražští Němci násilně vysídleni.

Po druhé světové válce se chopila moci Komunistická strana Československa. Po Praze začalo masivní budování sídlišť, bylo zmodernizováno letiště a začalo se se stavbou metra. Po ekonomickém úpadku se Praha stala centrem sametové revoluce, která ukončila komunistickou nadvládu. To naplno otevřelo brány cestovnímu ruchu a mezinárodním spolupracím. Po roce 1990 se také rozšířila osobní doprava a lidé méně jezdili MHD, což zkomplikovalo dopravní situaci ve městě. Roku 2002 Prahu zasáhly silné povodně, které poškodily například pražskou zoo a metro.

Lokace, přírodní podmínky a podnebí

Praha se nachází ve středu Středočeského kraje mírně na severu Čech. Patří do České vysočiny a menší část je z České tabule. Rozkládá se především podél řeky Vltava a většina náleží do Pražské plošiny. Další části jsou Středolabská tabule, Hořovické pahorkatiny a Brdské vrchoviny. Nejnižší bod je hladina Vltavy u Suchdola (177 m. n. m.) a nejvyšší je vrch Teleček (400 m. n. m.). Dnešní vzhled ovlivnila v první řadě eroze a činnost Vltavy. Podnebí je zde mírné, teplé a suché. Průměrné roční srážky byly naměřeny 520 mm a průměrná roční teplota je 8,5°C (v lednu 2°C a v létě 24°C). Pražské ovzduší je dne velmi silně znečištěno smogem z důvodu dopravy a továren. Nejvyšší hladina znečištění je v okolí průmyslových zón. Dvě největší řeky kraje jsou Vltava a její přítok Berounka. Vltava pramení na Šumavě a nejdelší řeka České republiky protéká od jihu na sever Prahou do úmoří Severního moře. Je zde až 100 různých vodních toků rozprostírajících se po celém kraji a dále více než 100 vodních nádrží a rybníků.

Správa

Praha je nejmenší kraj ČR s rozlohou 500 km². Postavení Prahy v rámci České republiky je velice specifické. Praha jakožto hlavní město ČR je statutárním městem, ale je brána jak za kraj tak i za obci a také zde sídlí správní instituce Středočeského kraje. Dle zákona o hlavním městě Praze (vydán 13. dubna 2000) se jí netýká zákon o obcích, ani zákon o krajích. Praha pro sebe jakožto správní celek vydává nařízení a vyhlášky, které jsou následně umístěny do Sbírký právních předpisů hlavního města Prahy. Město se dá dělit několika způsoby. Existuje katastrální dělení, státně-územní dělení, samosprávné dělení a podobně. Podle územního dělení je Praha rozdělena na 10 obvodů. Každý obvod pak na městské části, které tvoří území obvodu (Obvod Praha 7: území Praha 7, Praha – Troja apod.). Podle samosprávného dělení je Praha rozdělena do 57 samosprávných částí s voleným zastupitelstvem, radou a starostou. Zastupitelstvo je složeno z 65 členů a jsou voleni na 4 roky v rámci komunálních voleb.

Obyvatelstvo a ekonomika

Praha je kraj s nejvyšším počtem obyvatel a hustotou zalidnění (1 250 000 obyvatel; 2360 obyvatel/km²). Graduální vzestup obyvatelstva na území Prahy je znát nejvíce k počátku 19. století. Poté se město zvětšovalo v průměru o 20-30 tisíc obyvatel za 5 let. K roku 2011 bylo v Praze 51,6% žen (655 058) a 48,4% mužů (613 738). Průměrný věk obyvatel činil 41 let.

Praha má velký počet jak vystěhovalých tak přistěhovaných obyvatel. Většina přistěhovaných obyvatel jsou cizinci a lidé ze středočeského kraje co se stěhují za prací. Vystěhovaní jsou nejčastěji sami Pražané stěhující se do Středočeského kraje, aby unikli velkoměstu. Město se i přes tuto deurbanizaci stále rozšiřuje díky velkému množství nových obyvatel. Na Prahu a Středočeský kraj připadá více jak polovina cizinců z celé České republiky. V Praze je to přes 14% (175 000) obyvatel. Co se týče ekonomiky, je Praha výrazně bohatší region než ostatní v ČR. Svou ekonomikou je Praha nad celoevropským průměrem na celkové 9. pozici z nejbohatších regionů Evropy. V porovnání s ostatními kraji má Praha vyšší podíl zaměstnaných osob (60%) a nižší procento nezaměstnaných (3%). V důsledku toho ji můžeme považovat za ekonomicky neaktivnější kraj, jelikož průměrné HDP na občana zde tvoří přes 220% celorepublikového průměru (1/4 celkového HDP ČR). Není divu, že je zde tak vysoká míra zaměstnanosti, jelikož jsou v Praze kladeny vyšší předpoklady na uchazeče o práci, zvedá se tím také průměrný plat – ve zbytku ČR je to 22, zde 28 tisíc. Specifický faktor tohoto kraje je rovněž to, že 20% obyvatel do Prahy za prací dojíždí a to hlavně ze středočeského kraje (13%). Největší část (80%) Pražských ekonomicky aktivních obyvatel pracuje ve službách jakožto v terciálním sektoru. Naopak v ostatních sektorech je zde výrazně menší zastoupení než ve zbytku ČR. Je to logické, jelikož v Praze je největší poptávka po službách z důvodu urbanizace. Nelze zde vlastnit velká pole na zemědělství ani těžit uhlí pod celým městem. Praha je město lidí, které je ekonomicky aktivní jen díky uspokojování potřeb ostatních lidí prostřednictvím služeb. Dalo by se ale říci, že i přes to patří Praha jako vždy v minulosti k nejdůležitějším hospodářským částem státu. Nejvýraznější příjmy přitom tvoří turistika, filmový průmysl a zpracovatelský průmysl. Co se týče zpracovatelského průmyslu, je v Praze přes 730 průmyslových závodů zaměstnávajících přes 100 tisíc obyvatel. Největším zastoupením je samozřejmě potravinářský průmysl. Lidé musí něco jíst a uspokojovat svoje primární potřeby potravy a teprve poté je řada na dalších odvětvích ekonomiky, kterými se můžou uspokojit další sekundární potřeby. Další významné odvětví je elektrotechnický průmysl, primárně výroba a prodej televizorů a rozhlasových přijímačů do domácností a firem. Další příklady většího zastoupení Pražského průmyslu: „*kovodělný průmysl; výroba strojů a zařízení; chemie a farmaceutický průmysl; průmysl výrobků ze skla, keramiky a porcelánu, stavební hmoty; výroba dopravních prostředků*“.[1]

Cestovní ruch a kultura

Praha je nejnavštěvovanější kraj ČR. Obsadila příčku 6. nejnavštěvovanějšího města Evropy. Celkový počet turistů byl roku 2014 přes 6 miliónů a je to tedy významný finanční zdroj pro stát a město. Pro město dokonce jeden z nejdůležitějších. To, že Prahu navštívilo tolik turistů, má za důvod množství kulturních památek, které byly dochovány v dobrém stavu díky tomu, že Praha

na rozdíl od ostatních Evropských měst nezažila těžké bombardování a boje za 2. světové války. Nejvíce zahraničních turistů sem proudí z východních zemí Asie (Čína, Jižní Korea, Japonsko, Indie...) a z Německa (14% celkových turistů). Tyto údaje jsou odpočteny od celkového množství přenocování a ubytování v ubytovacích zařízeních Prahy za důvodem rekreace. Skutečné číslo je tedy ještě větší například o obyvatele středočeského kraje, kteří zde nepřenocovávají. Pro ochranu Pražských památek byla založena Pražská památková rezervace (PPR), která zahrnuje území o rozloze 8,66 km² a patří svou rozlohou mezi největší na světě. Na jejím území je 28 národních kulturních památek z celkového počtu 37 po celé Praze. Nejznámější a nejnavštěvovanější památky jsou: komplex Pražského hradu (Katedrála svatého Víta), Karlův most, Pražský orloj se Staroměstskou radnicí, Letohrádek Hvězda atd. Praha je hlavní město kultury České republiky. Nachází se zde mnoho divadel, muzeí, galerií, kin a restaurací s moderní gastronomií. Národní galerie v Praze spravuje velkou sbírku obrazů slavných malířů jako například Picassa, Muchy, Rubense, Rembrandta nebo Van Gogha. Pražská divadelní scéna se odehrává především v Národním divadle, ve Státní opeře nebo v Rudolfinu, sídlu České filharmonie a Symfonického orchestru hlavního města Prahy. Také je zde divadlo Semafor s legendární historií a množství muzikálových divadel jako například Hudební divadlo Karlín. Úroveň gastronomie v Praze roste. Kromě klasických českých hospod s tradičními českými pokrmy jsou zde i 2 restaurace, které obdržely hvězdu Michelin. Každoročně Praha také pořádá festival jídla (Prague Food Festival) a Český pivní festival, který nabízí mimo jiné pivo z místních pivovarů.

Závěr

Závěrem bych chtěl shrnout tuto seminární práci. Kraj Praha je sice nejmenším z krajů, jeho ekonomická činnost je ovšem pro Českou republiku nepostradatelná. Díky turismu a službám se ekonomika ještě stále drží nad hranicí státního bankrotu. Město je také historicky velmi rozmanité a pro samotné občany vyvolává hrdost a to hlavně při pomyšlení na sametovou revoluci, která zavedla demokracii v této zemi. Praha symbolizuje pro mnoho lidí celou českou republiku, jelikož je to místo, odkud je vše řízeno a kde se rozhoduje o budoucnosti. Co se kultury týče je toto město jedno z nejrozmanitějších v celé Evropě a to jak z hlediska památek tak divadelní a hudební scény a lidé, kteří hledají ať už nové myšlenky nebo inspiraci k činům, by měli zavítat do toho velkolepého města.

Zdroje:

<https://cs.wikipedia.org/wiki/Praha>

https://cs.wikipedia.org/wiki/Z%C3%A1kon_o_hlavn%C3%ADm_m%C4%9Bst%C4%9B_Praze

https://cs.wikipedia.org/wiki/V%C4%9Bstn%C3%ADk_pr%C3%A1vn%C3%ADch_p%C5%99edpis%C5%AF_kraje

https://cs.wikipedia.org/wiki/Kr%C3%A1lovsk%C3%A9_hlavn%C3%AD_m%C4%9Bsto_Praha

<http://www.praha.eu/jnp/cz/index.html>

<http://www.praha.cz/>

<http://drah.blog.cz/0810/praha-prirodni-podminky>

https://cs.wikipedia.org/wiki/Velk%C3%A1_Praha

[1] <http://cs.wikipedia.org/wiki/Praha>